КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС З ДИСЦИПЛІНИ «Спецкомпозиція»

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
Напрям: 02 «Мистецтво»

Київ-2024

Укладач ***Тетяна Вячеславівна Чорна-Степанова***

Методичний комплекс з дисципліни розглянуто та затверджено на засіданні педагогічної ради Структурного підрозділу «Міжнародний фаховий коледж моді і дизайну» ВНЗ «Київська Академія прикладних мистецтв».

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Робоча навчальна програма
З ДИСЦИПЛІНИ
«Спецкомпозиція»

Спеціальність: 022 «Дизайн»
Напрям: 02 «Мистецтво»

Київ-2024

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Тематичний план
3. Зміст дисципліни
4. Список використаних джерел
5. Питання до підсумкового контролю
6. Модульна контрольна робота
7. Конспект лекцій
8. Додатки

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс ставить за **мету** – формування у студентів глибоких знань і практичних навичок у галузі композиційної діяльності, зокрема в створенні оригінальних художніх, графічних чи дизайнерських проектів. Основний акцент робиться на розумінні взаємодії елементів композиції, гармонії форм, пропорцій та кольору, а також на розвитку творчого мислення та індивідуального стилю.

Головними **завданнями** курсу є:

- розвиток креативного мислення: навчити студентів створювати унікальні та оригінальні композиції;
- засвоєння теоретичних основ: вивчення принципів, законів і методів композиції;
- практична підготовка: розробка реальних проектів, застосування отриманих знань у практиці;
- естетичний аналіз: розвиток уміння оцінювати композиції з точки зору художньої цінності, гармонії та функціональності;
- індивідуальний підхід: стимулювання студентів до пошуку власного стилю та самовираження.

Міжпредметні зв'язки

Під час вивчення курсу «Спецкомпозиція» застосовано принцип системності, тобто (продовжено викладання шкільного курсу/формується база для формування професійних компетенцій/поглиблюються та розширюються знання зі спеціальності). Викладач застосовує міжпредметні зв'язки з іншими навчальними дисциплінами, спираючись на знання, здобуті студентами під час вивчення даного предмету. «Спецкомпозиція» вивчається паралельно з дисциплінами «Основи композиції», «Технологія перукарських робіт», «Основи формоутворення», «Художне моделювання», має передувати іншим обов'язковим, нормативним, гуманітарним дисциплінам, таким як «Колористика», «Декоративна косметика та грим», «Матеріалознавство», «Історія костюму та зачіски».

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- теоретичні основи композиції;
- розуміння кольору;
- візуальна та просторово-об'ємна побудова;
- практичні навички;
- індивідуальне самовираження;
- специфічні вимоги залежно від напряму.

Уміти:

- створювання гармонійних композицій;
- робота з формою та простором;
- робота з кольором;
- використання різних технік і матеріалів;
- аналіз і оцінка композицій;
- інтеграція творчого мислення.

Шкала оцінювання навчальних досягнень: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
100-90	A	відмінно	зараховано
89-82	B	дуже добре	
82-75	C	добре	
74-65	D	задовільно	
64-50	E	достатньо	
49-35	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
35-0	X	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Тематичний план з дисципліни

«Спецкомпозиція»

Спеціалізація: *«Перукарське мистецтво та декоративна косметка»*

(денна форма навчання, на основі повної загальної середньої освіти)

(денна форма навчання, на основі базової загальної середньої освіти)

з/п	***Назва теми***	***Кількість годин***				
		Всього	***Теорет. заняття***	***Семінарські заняття***	***Самостійні роботи***	***Форма контролю***
	4 семестр					
1.	Зачіска,як основа композиції	14	2	4	8	опитування
2.	Формоутворення зачіски	18	4	6	8	опитування
3.	Композиція у створенні зачіски	28	6	10	12	опитування
4.	Колір у створення зачіски	26	4	10	12	опитування
5.	Сполучення кольру,форми у зачісці	30	2	8	20	опитування
	Модульний контроль	4		4		Контрольна робота (тест)
	Всього:	**120**	**18**	**42**	**60**	**залік**

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Зачіска,як основа композиції

Зачіска як основа композиції – це поняття, яке розглядає зачіску не лише як елемент стилю, але й як художньо-композиційний об'єкт. Зачіска виступає своєрідним твором, у якому гармонійно поєднуються форма, об'єм, текстура, колір та деталі. Як і будь-яка композиція, зачіска повинна відповідати принципам гармонії, цілісності та естетичності.

Завдання для самостійної роботи:

Аналіз композиції зачіски: проаналізуйте зачіску з будь-якої модної фотосесії або кінообразу:

- визначте її форму, об'єм, текстуру та основні лінії:
- охарактеризуйте, як колір впливає на композицію;
- напишіть короткий висновок, чи відповідає зачіска принципам гармонії та пропорцій.

Типи обличчя та зачіска:

- проведіть дослідження щодо підбору зачісок для різних типів обличчя;
- опишіть, які форми зачісок і кольорові акценти найкраще підходять для кожного типу.

Питання до семінару:

1. Що таке зачіска,як основа композиції?
2. Які існрують аспекти зачіски?
3. Принципи композиції зачіски?
4. Який існує підхід створення зачіски?

Використані джерела та література:

1. Гаврилюк Л. О. Перукарське мистецтво та декоративна косметика: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 256 с.
2. Дудик О. І. Композиція у перукарському мистецтві: навч. посіб. Львів: Світ, 2018. 180 с.
3. Косенко Л. В. Основи формоутворення та спецкомпозиція у зачісках: навч. посіб. Харків: Основа, 2020. 200 с.
4. Ляшенко В. І. Основи художнього моделювання зачісок: навч. посіб. Київ: Академія, 2017. 220 с.

Тема 2: Формоутворення звчіски

Формоутворення зачіски – це процес створення форми зачіски, який базується на принципах композиції, гармонії, пропорційності та функціональності. Основою формоутворення є поєднання природних властивостей волосся, технічних прийомів укладки й творчого задуму.

Завдання для самостійної роботи: намалюйте ескіз зачіски з урахуванням форми обличчя.

Питання до семінару:

1. Дайте визначення поняттю «формоутворення зачіски».
2. Перерахуйте основні принципи створення форми зачіски.
3. Які фактори впливають на формоутворення зачіски (довжина, текстура, густота волосся тощо)?

4. Опишіть основні стилі зачісок та їх відмінності у формоутворенні.
5. Які елементи композиції використовуються в створенні зачіски (лінія, об’єм, пропорції)?

Використані джерела та література:

1. Бондаренко Ю. П. Колористика та гармонія у створенні зачісок: метод. посіб. Дніпро: Пороги, 2016. 175 с.
2. Гончаров О. Ю. Композиція і формоутворення в дизайні: навч. посіб. Дніпро: Вид-во ДНУ, 2018. 198 с.
3. Жукова Н. С. Основи проектного формоутворення: навч. посіб. Одеса: ОНАХТ, 2020. 240 с.
4. Корольчук М. С., Крайнюк В. М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Ельга: Ніка-Центр, 2017. 505 с.

Тема 3. Композиція у створенні зачіски

Композиція у створенні зачіски – це мистецтво організації всіх елементів зачіски в єдине ціле, яке відповідає законам гармонії, естетики та функціональності. Як і в будь-якому іншому виді мистецтва, у зачісці важливо враховувати форму, об’єм, лінії, текстуру, колір і пропорції, щоб досягти гармонійного та збалансованого образу.

Завдання для самостійної роботи: спробуйте створити зачіску, використовуючи основні композиційні принципи, і обґрунтуйте свій вибір.

Питання до семінару:

1. Дайте визначення поняттю «композиція зачіски».
2. Перелічіть основні закони композиції у створенні зачіски (пропорційність, симетрія, асиметрія, ритм, колір).
3. Як впливає форма обличчя на вибір композиційного рішення зачіски?
4. Розкажіть про роль ліній та об’єму у формуванні гармонійної зачіски.
5. Які особливості композиції зачіски в різних стилях (класичний, ретро, авангардний, романтичний)?

Використані джерела та література:

1. Кубрак О. О. Перукарське мистецтво: теорія та практика. Харків, 2020. 216 с.
2. Лубянська С. П. Дизайн зачіски: навч. посіб. для професійної підготовки студентів у вищих навч. закладах мистецького профілю. Київ: Кондор, 2018. 216 с.
3. Ляшенко В. І. Основи художнього моделювання зачісок: навч. посіб. Київ: Академія, 2017. 220 с.

Тема 4. Колір у створення зачіски

Колір відіграє ключову роль у композиції зачіски, адже він допомагає створити гармонійний або контрастний образ, підкреслює форму, додає виразності та глибини. Правильно підібраний колір дозволяє підкреслити індивідуальність, скоригувати зовнішність і завершити стильний вигляд.

Завдання для самостійної роботи: створіть колаж із прикладами зачісок у різних колірних гамах (натуральні, яскраві, пастельні відтінки).

Питання до семінару:

1. Дайте визначення поняттю «колір у зачісці» та його роль у створенні образу.
2. Назвіть основні кольори та розкажіть про колірне коло Йоганнеса Іттена.
3. Які є основні техніки фарбування волосся (омбре, балаяж, шатуш, мелірування, брондування тощо)?
4. Як правильно підбирати колір волосся відповідно до кольоротипу зовнішності?
5. Які візуальні ефекти можна створити за допомогою різних відтінків у зачісці?

Використані джерела та література:

1. Мельник І. Г. Моделювання сучасних жіночих зачісок. Одеса: Поліграф, 2021. 210 с.
2. Основи композиції художніх виробів: курс лекцій для студ. напряму підготовки «Технологічна освіта». Хмельницький: ХНУ, 2015. 147 с.
3. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФОП Покора І. О., 2019. 91 с.
4. Пучкова Т. В. Енциклопедія інгредієнтів косметики і парфумерії – 2-е вид. Київ: Школа косметичних хіміків, 2015. 408 с.
5. Смирнова Т. В. Естетика та дизайн у перукарському мистецтві. Київ: Ліра-К, 2022. 190 с.

Тема 5. Сполучення кольору,форми у зачісці.

Сполучення кольору та форми у зачісці є ключовим аспектом композиції, який визначає гармонійність і завершеність образу. Колір підкреслює форму, створює акценти, глибину та об’єм, а форма, у свою чергу, задає структуру зачіски, яка диктує розташування кольорових елементів. Їх взаємодія сприяє створенню гармонійного, динамічного чи навіть креативного образу.

Завдання для самостійної роботи: намалюйте ескіз зачіски з урахуванням кольорового рішення, яке підсилює її форму.

Питання до семінару:

1. Поясніть, як колір впливає на сприйняття форми зачіски.
2. Назвіть основні закони гармонійного поєднання кольору та форми у зачісці.
3. Як світлі та темні відтінки можуть змінювати візуальне сприйняття об’єму волосся?
4. Дайте характеристику основних форм зачісок і підберіть до кожної з них відповідні колірні рішення.
5. Як правильно підбирати колір і форму зачіски відповідно до форми обличчя?

Використані джерела та література:

1. Дудик О. І. Композиція у перукарському мистецтві: навч. посіб. Львів: Світ, 2018. 180 с.
2. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: монографія. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2012. 200 с.
3. Косенко Л. В. Основи формоутворення та спецкомпозиція у зачісках: навч. посіб. Харків: Основа, 2020. 200 с.
4. Кубрак О. О. Перукарське мистецтво: теорія та практика. Харків, 2020. 216 с.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бакіко І. В. Перукарське мистецтво. Київ: Кондор, 2017.
2. Борщ І. П. Формування умінь комп'ютерного моделювання у майбутніх фахівців-дизайнерів зачіски та макіяжу: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2011. 23 с.
3. Гаврилюк Л. О. Перукарське мистецтво та декоративна косметика: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 256 с.
4. Горбатюк Н. А., Зінченко О. І., Откидач Г. І. Основи перукарської справи, підручник для здобувачів проф. (проф.-тех.) освіти. Київ: Грамота, 2020. 256 с.
5. Дудик О. І. Композиція у перукарському мистецтві: навч. посіб. Львів: Світ, 2018. 180 с.
6. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: монографія. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2012. 200 с.
7. Косенко Л. В. Основи формоутворення та спецкомпозиція у зачісках: навч. посіб. Харків: Основа, 2020. 200 с.
8. Кубрак О. О. Перукарське мистецтво: теорія та практика. Харків, 2020. 216 с.
9. Лубянська С. П. Дизайн зачіски: навч. посіб. для професійної підготовки студентів у вищих навч. закладах мистецького профілю. Київ: Кондор, 2018. 216 с.
10. Ляшенко В. І. Основи художнього моделювання зачісок: навч. посіб. Київ: Академія, 2017. 220 с.

Додаткова література

1. Бондаренко Ю. П. Колористика та гармонія у створенні зачісок: метод. посіб. Дніпро: Пороги, 2016. 175 с.
2. Гончаров О. Ю. Композиція і формоутворення в дизайні: навч. посіб. Дніпро: Вид-во ДНУ, 2018. 198 с.
3. Жукова Н. С. Основи проектного формоутворення: навч. посіб. Одеса: ОНАХТ, 2020. 240 с.
4. Корольчук М. С., Крайнюк В. М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Ельга: Ніка-Центр, 2017. 505 с.
5. Кулєшова С. Г. Лабораторний практикум з основ композиції: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Хмельницький: ХНУ, 2017. 117 с.
6. Мельник І. Г. Моделювання сучасних жіночих зачісок. Одеса: Поліграф, 2021. 210 с.
7. Основи композиції художніх виробів: курс лекцій для студ. напряму підготовки «Технологічна освіта». Хмельницький: ХНУ, 2015. 147 с.
8. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФОП Покора І. О., 2019. 91 с.
9. Пучкова Т. В. Енциклопедія інгредієнтів косметики і парфумерії – 2-е вид. Київ: Школа косметичних хіміків, 2015. 408 с.
10. Смирнова Т. В. Естетика та дизайн у перукарському мистецтві. Київ: Ліра-К, 2022. 190 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Академія стилю та краси – www.beautyacademy.ua
2. Всеукраїнський портал «Перукарське мистецтво» – www.hairart.com.ua
3. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника – http://www.library.lviv.ua/
4. Наукова бібліотека ім. В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка – http://lib-gw.univ.kiev.ua/
5. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка – http://library.lnu.edu.ua/bibl/
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання – www.nbuv.gov.ua
7. Національна історична бібліотека України – http://www.dibu.kiev.ua/
8. Національна парламентська бібліотека України – http://www.nplu.org/
9. Онлайн-курс «Композиція у зачісках» – www.hairstyleedu.com
10. Харківська державна наукова бібіліотека України імені В. Короленка – http://korolenko.kharkov.com/

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Питання до заліку
З ДИСЦИПЛІНИ
«Спецкомпозиції»

Спеціальність: 022 “Дизайн”
Напрям: 02 Мистецтво

Київ-2024

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Що таке композиція у перукарському мистецтві?
2. Які основні принципи композиції використовуються у створенні зачіски?
3. Що таке цілісність композиції, і як її досягти у зачісці?
4. Які існують основні форми зачісок?
5. Що таке пропорції у зачісці, і чому вони важливі?
6. Які бувають види симетрії у зачісці?
7. Що таке асиметрія у зачісці, і коли вона використовується?
8. Як досягти балансу у зачісці?
9. Чим відрізняється статична і динамічна композиція?
10. Як ритм впливає на загальний вигляд зачіски?
11. Як колір впливає на сприйняття форми зачіски?
12. Що таке колірне коло Йоганнеса Іттена і як його використовують у зачісках?
13. Які є основні принципи поєднання кольорів у зачісці?
14. Які існують методи колористики у перукарському мистецтві?
15. Як за допомогою кольору можна змінити візуальне сприйняття форми обличчя?
16. Як визначити форму обличчя?
17. Які зачіски підходять для різних типів обличчя?
18. Як форма зачіски може скоригувати недоліки зовнішності?
19. Як довжина волосся впливає на загальну композицію зачіски?
20. Які додаткові елементи (аксесуари, прикраси) використовуються для гармонізації композиції зачіски?

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Модульна контрольна робота
З ДИСЦИПЛІНИ
«Спецкомпозиція»

Спеціальність: 022 «Дизайн»
Напрям: 02 «Мистецтво»

Київ-2024

Тест з дисципліни «Спецкомпозиція»

📌Частина 1. Теоретичні питання (одна правильна відповідь)

1. Що таке композиція у створенні зачіски?
a) Лише підбір кольору волосся
b) Сукупність прийомів гармонійного поєднання форми, об’єму, кольору
c) Виключно форма стрижки

2. Який з принципів композиції означає рівномірний розподіл елементів у зачісці?
a) Симетрія
b) Асиметрія
c) Контраст

3. Яке колірне поєднання вважається комплементарним?
a) Червоний і зелений
b) Синій і фіолетовий
c) Жовтий і помаранчевий

4. Що таке ритм у композиції зачіски?
a) Повторення однакових або схожих елементів
b) Використання тільки темних відтінків
c) Відсутність симетрії

5. Який тип симетрії найчастіше використовується у класичних зачісках?
a) Динамічна
b) Радіальна
c) Дзеркальна

📌Частина 2. Виберіть правильні твердження (кілька варіантів відповіді)

1. Які з наведених факторів впливають на композицію зачіски?
☐ Довжина волосся
☐ Колір волосся
☐ Одяг клієнта
☐ Освітлення в приміщенні

2. Які техніки фарбування волосся можуть впливати на композицію зачіски?
☐ Омбре
☐ Балаяж
☐ Градієнтне фарбування
☐ Класичне однотонне фарбування

3. Які елементи зачіски можуть створювати асиметрію?
☐ Бічний проділ
☐ Однакова довжина волосся по всій голові

☐ Чубчик, укладений на один бік
☐ Локони, сконцентровані з одного боку

📌Частина 3. Практичні ситуації (відкрита відповідь)

Клієнт має кругле обличчя. Які композиційні рішення ви запропонуєте для корекції форми обличчя?

Опишіть, як можна змінити візуальне сприйняття об’єму зачіски за допомогою кольору.

🔶Оцінювання:

1-5 питань – по 1 балу;
6-8 питань – по 2 бали;
9-10 питання – по 3 бали;
Максимальна кількість балів – 20.

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Конспект лекцій
З ДИСЦИПЛІНИ
«Спецкомпозиція»

Спеціальність: 022 «Дизайн»
Напрям: 02 «Мистецтво»

Київ-2024

Тема 1.Зачіска,як основа композиції

Зачіска як основа композиції – це поняття, яке розглядає зачіску не лише як елемент стилю, але й як художньо-композиційний об’єкт. Зачіска виступає своєрідним твором, у якому гармонійно поєднуються форма, об’єм, текстура, колір та деталі. Як і будь-яка композиція, зачіска повинна відповідати принципам гармонії, цілісності та естетичності.

1. Композиційні аспекти зачіски

Форма

Форма зачіски є основним композиційним елементом, який визначає її загальний вигляд. Вона може бути геометричною (округлою, квадратною, трикутною) або асиметричною.

Форма підбирається залежно від обрисів обличчя, силуету та образу людини.

Об’єм

Баланс між об’ємом зачіски та пропорціями голови є важливим для загальної гармонії образу.

Об’єм може бути симетричним або асиметричним, а також локалізованим у певній зоні (наприклад, верхівка, боки, потилиця).

Лінії

Лінії зачіски створюють її динаміку: плавні – для м’якого і романтичного образу, чіткі та геометричні – для сміливого та графічного стилю. Лінії також впливають на рух і взаємодію між окремими частинами зачіски.

Текстура

Текстура волосся додає композиції глибини та складності. Вона може бути гладкою, хвилястою, кучерявою, глянцевою або матовою. Зміна текстури дозволяє створювати контрасти та акценти в зачісці.

Колір

Колір є важливим композиційним засобом, що створює акценти та підтримує загальну ідею. Наприклад, контрастні пасма додають динаміки, а

градації кольору (омбре, балаяж) – об’ємності.Психологія кольору також відіграє важливу роль у сприйнятті зачіски.

Акценти та деталі

Прикраси, аксесуари або елементи плетіння можуть стати композиційними домінантами. Вони акцентують увагу на окремих зонах і підкреслюють загальну концепцію зачіски.

2. Принципи композиції в зачісці

Цілісність

Усі елементи зачіски повинні гармонійно поєднуватися, створюючи єдиний образ.

Ритм

Ритм створюється повторенням елементів (локонів, пасом, текстур), що додає зачісці динаміки.

Баланс

Зачіска повинна виглядати збалансовано відносно обличчя, голови та всього образу. Симетричний баланс підходить для класичних стилів, а асиметричний – для сучасних і креативних зачісок.

Контраст

Використання контрастів у формі, текстурі чи кольорі робить зачіску цікавою та виразною.

Домінанта

У зачісці завжди має бути головний елемент, який привертає увагу (наприклад, яскравий аксесуар або чубчик незвичайної форми).

Пропорційність

Елементи зачіски повинні бути пропорційними до форми обличчя, голови та фігури людини.

3. Практичне значення зачіски як композиції

Підкреслення індивідуальності

Зачіска допомагає виділити індивідуальні риси людини, враховуючи її стиль і характер.

Завершення образу

Вона доповнює загальний вигляд, створюючи гармонійний ансамбль із макіяжем, одягом та аксесуарами.

Емоційний вплив

Зачіска може викликати різні емоції залежно від її стилю: романтичний, сміливий, авангардний чи класичний.

Функціональність

Правильно продумана композиція зачіски враховує зручність і практичність у носінні.

Підхід до створення зачіски

Аналіз форми обличчя, структури волосся та бажаного образу.

Вибір базової композиційної ідеї (форма, текстура, колір).

Розробка ескізу зачіски (особливо для складних варіантів).

Творче застосування композиційних законів для досягнення естетичного результату.

Тема 2. Формоутворення зачіски

Формоутворення зачіски – це процес створення форми зачіски, який базується на принципах композиції, гармонії, пропорційності та функціональності. Основою формоутворення є поєднання природних властивостей волосся, технічних прийомів укладки й творчого задуму.

Основні принципи формоутворення зачіски

- Пропорції

Зачіска повинна відповідати пропорціям обличчя, голови та фігури. Вона може візуально витягувати, розширювати або коригувати форму обличчя.

- Рівновага (баланс)

Збалансованість зачіски забезпечується рівномірним розподілом об’єму й текстур. Баланс може бути:

Симетричним – підходить для класичних образів.

Асиметричним – додає динаміки та сучасності.

- Динаміка

Лінії та форми зачіски можуть бути плавними або енергійними, залежно від задуманого образу.

- Цілісність композиції

Усі елементи зачіски (об’єм, текстура, акценти) повинні гармонійно поєднуватися, утворюючи єдиний образ.

Основні компоненти формоутворення

- Форма

Форма зачіски визначає її загальний силует. Вона може бути:

Геометричною: кругла, квадратна, трикутна, овальна.

Природною: органічна, плавна, з м’якими переходами.

Форма підбирається залежно від рис обличчя та загального стилю.

- Об’єм

Об’єм грає ключову роль у формоутворенні зачіски:

Локалізований об’єм (наприклад, лише на маківці чи потилиці) привертає увагу до певної частини обличчя.

Рівномірний об’єм створює гармонійний силует.

- Текстура

Текстура волосся впливає на сприйняття форми:

Гладка текстура підкреслює чистоту ліній.

Кучерява або хвиляста текстура додає руху й м’якості.

Змішана текстура може створювати контраст і складність зачіски.

- Лінії

Лінії формують загальний напрямок зачіски:

Плавні лінії створюють спокійний, романтичний образ.

Чіткі лінії додають графічності та строгості.

- Деталі та акценти

Це можуть бути окремі пасма, плетіння, прикраси або кольорові акценти, які підкреслюють загальну форму.

Етапи формоутворення зачіски

Аналіз форми обличчя та особливостей волосся

Визначення типу обличчя (кругле, овальне, квадратне тощо).

Аналіз густоти, довжини та текстури волосся.

Вибір базової форми зачіски

Базові форми: округла, трапецієподібна, прямокутна, асиметрична.

Вибір форми залежить від бажаного результату та індивідуальних особливостей клієнта.

- Розподіл об’єму

Об’єм створюється за допомогою стрижки, укладки, начісування чи додаткових матеріалів (вкладок, шиньйонів).

- Робота з текстурою

Зміна текстури може досягатися хімічними методами (завивка, випрямлення) або укладкою (плойка, фен, праска).

- Виконання акцентів

Додавання деталей, які підкреслюють образ (наприклад, кольорові пасма, прикраси або оригінальні елементи).

Типи форм у зачісках

- Прості форми

Класичні силуети: округлі, овальні, прямокутні.

Вони створюють гармонійний, витриманий образ.

- Складні форми

Поєднання кількох форм або об’єктів (наприклад, гладке волосся з об’ємними локонами).

Використовуються для авангардних чи урочистих зачісок.

- Абстрактні форми

Незвичайні, творчі рішення, характерні для фантазійних зачісок.

Інструменти формоутворення

- Стрижка

Основний етап формоутворення, який задає силует зачіски.

- Укладка

Використання фена, плойки, прасок або бігудів для створення бажаної форми.

- Фіксація

Засоби (лак, мус, віск), які допомагають зберегти форму зачіски.

- Аксесуари

Стрічки, шпильки, обручі або прикраси для акцентування форми.

Роль кольору у формоутворенні

Колір допомагає підкреслити форму та створити об’єм.

Техніки фарбування (омбре, балаяж, мелірування) додають глибини зачісці.

Контрастні кольори акцентують увагу на окремих деталях.

Тема 3.Композиція у створенні зачіски

Композиція у створенні зачіски – це мистецтво організації всіх елементів зачіски в єдине ціле, яке відповідає законам гармонії, естетики та функціональності. Як і в будь-якому іншому виді мистецтва, у зачісці важливо враховувати форму, об’єм, лінії, текстуру, колір і пропорції, щоб досягти гармонійного та збалансованого образу.

Основні компоненти композиції зачіски

- Форма

Форма є основою композиції зачіски, яка визначає її загальний силует.

Форма зачіски може бути:

Геометричною: округла, квадратна, трикутна, овальна.

Асиметричною: динамічна, смілива, що підходить для креативних образів.

Вибір форми залежить від типу обличчя, структури волосся та загального задуму.

- Об’єм

Об’єм є важливим елементом, який впливає на сприйняття зачіски.

Його правильний розподіл допомагає скоригувати риси обличчя:

Наприклад, додавання об’єму на маківці візуально витягує обличчя.

Об’ємні боки можуть розширити вузьке обличчя.

- Лінії

Лінії задають напрямок і динаміку зачіски.

Горизонтальні лінії створюють відчуття стабільності та спокою.

Вертикальні лінії додають висоти та витягують обличчя.

Діагональні лінії роблять зачіску більш динамічною та виразною.

Плавні лінії додають романтики, тоді як чіткі – підкреслюють строгість і графічність.

- Текстура

Текстура волосся додає зачісці характеру:

Гладка текстура виглядає стримано та класично.

Кучерява або хвиляста текстура створює легкість та рух.

Змішана текстура додає контрасту та унікальності.

- Колір

Колір є ключовим елементом у композиції, що допомагає акцентувати певні деталі або створювати глибину зачіски.

Використовуються різні техніки фарбування:

Контрастні кольори для акцентів.

Градієнти (омбре, балаяж) для м’якого переходу та об’ємного ефекту.

Колір також впливає на емоційне сприйняття зачіски.

- Деталі та акценти

Окремі елементи, такі як чубчик, плетіння, хвости або прикраси (стрічки, шпильки), можуть виступати акцентами та завершувати композицію.

Принципи композиції у зачісці

- Цілісність

Усі елементи зачіски повинні гармонійно поєднуватися між собою та створювати єдиний образ.

- Пропорційність

Зачіска має бути пропорційною до обличчя, голови та загальної статури людини.

- Баланс

Композиція може бути:

Симетричною: класична та спокійна.

Асиметричною: динамічна та сучасна.

Баланс досягається рівномірним розподілом об’єму та ліній.

Ритм

Ритм створюється за рахунок повторення елементів, наприклад, хвиль, локонів або плетінь, що додає зачісці динамічності.

Контраст

Контраст між гладкими та текстурованими частинами, світлими та темними зонами робить зачіску більш цікавою та виразною.

Домінанта

Кожна зачіска повинна мати головний акцент (наприклад, чубчик, прикраси або локон), який привертає увагу.

Етапи створення композиції зачіски

1. Аналіз обличчя та образу

Визначення форми обличчя (овальне, кругле, квадратне тощо).

Аналіз стилю одягу, макіяжу та загального вигляду для створення гармонійного образу.

2. Планування форми

Вибір базової форми зачіски, яка відповідає пропорціям обличчя та образу клієнта.

3. Розподіл об’єму

Робота над об’ємом зачіски, щоб підкреслити чи скоригувати певні риси обличчя.

4. Додавання текстури

Створення бажаного ефекту (гладкість, хвилястість, кучерявість) залежно від задуму.

5. Фарбування або додавання акцентів

Використання кольору або прикрас для завершення композиції.

6. Фіксація

Завершення зачіски з використанням фіксуючих засобів для збереження форми.

Роль композиції у зачісці

- Естетична функція

Зачіска повинна виглядати гармонійно та підкреслювати природну красу людини.

- Корекція

Правильно побудована композиція зачіски допомагає скоригувати риси обличчя (наприклад, зробити кругле обличчя візуально більш овальним).

- Виразність

Композиція створює акценти, які додають зачісці унікальності та характеру.

- Завершення образу

Зачіска є важливим елементом загального стилю, який підтримує обраний вигляд (класичний, романтичний, креативний тощо).

Композиція у створенні зачіски – це не лише технічний процес, а й творчий підхід. Вона базується на принципах гармонії, пропорційності, акцентів і цілісності. Гармонійно побудована зачіска підкреслює індивідуальність людини, створюючи єдиний і завершений образ.

Тема 4. Колір у створення зачіски

Колір відіграє ключову роль у композиції зачіски, адже він допомагає створити гармонійний або контрастний образ, підкреслює форму, додає виразності та глибини. Правильно підібраний колір дозволяє підкреслити індивідуальність, скоригувати зовнішність і завершити стильний вигляд.

Основні принципи використання кольору у зачісці

- Гармонія кольору

Для досягнення гармонійного ефекту використовуються кольори, які поєднуються між собою. Наприклад:

1. Монохромна гармонія: використання одного кольору в різних відтінках (наприклад, градація від світло-русявого до темного блонду).
2. Аналогічна гармонія: поєднання кольорів, які розташовані поруч у колірному крузі (наприклад, золотий блонд і мідний відтінок).
3. Комплементарна гармонія: контрастні кольори (наприклад, фіолетовий і жовтий) для яскравого ефекту.

- Контраст

Контрастні кольори додають зачісці динамічності. Наприклад, чорне волосся з яскравими білими або червоними пасмами виглядає сміливо і стильно.

- Колір як акцент

Колір може використовуватись для виділення певних зон зачіски, наприклад, чубчика, кінчиків волосся або окремих пасм.

- Гра світла та тіні

Використання світліших і темніших відтінків створює ілюзію об’єму та глибини. Це особливо важливо для тонкого волосся.

- Психологія кольору

Кожен колір викликає певні емоції:

Теплі кольори (золотий, рудий, червоний) додають енергії та привертають увагу. Холодні кольори (попелястий, платиновий, синій) створюють спокійний і стриманий образ. Натуральні кольори (коричневий, русявий) асоціюються з природністю та елегантністю.

Техніки використання кольору у зачісці

1. Омбре

Градієнтний перехід від темного кольору біля коріння до світлого на кінчиках. Візуально подовжує волосся, додає м’якості та плавності зачісці.

2. Балаяж

Світлі відтінки наносяться на окремі пасма, створюючи ефект природного вигоряння на сонці. Додає текстури й об’єму, виглядає дуже природно.

3. Мелірування

Освітлення або затемнення окремих пасм волосся.

Дозволяє створити легкі акценти та оживити зачіску.

4. Колорування

Використання кількох кольорів для фарбування волосся.

Може бути як природним (гра світлих і темних відтінків), так і креативним (яскраві контрастні кольори).

5. Тонування

Надає волоссю відтінок без кардинальної зміни кольору. Використовується для досягнення певного ефекту або нейтралізації небажаних тонів (наприклад, жовтизни).

6. Креативне фарбування

Яскраві, незвичайні кольори (рожевий, синій, зелений) або візерунки на волоссі для сміливих, нестандартних образів.

Вибір кольору залежно від зовнішності

Врахування кольоротипу

- Весна: теплі світлі тони (золотистий блонд, мідний, карамельний).
- Літо: холодні світлі відтінки (попелястий блонд, платиновий, русявий).
- Осінь: насичені теплі відтінки (руде, каштанове, шоколадне).
- Зима: контрастні холодні тони (чорний, темний каштан, платиновий блонд).

7. Форма обличчя

Світлі відтінки додають об’єму, а темні – стрункості. Це дозволяє візуально скоригувати форму обличчя.

8. Структура волосся

Для тонкого волосся бажано використовувати світлі відтінки або техніки, які додають об’єму (балаяж, мелірування). Для густого волосся підходять як однотонні варіанти, так і яскраві акценти.

Колір як частина композиції зачіски

Акцент на головних зонах

За допомогою кольору можна виділити певні частини зачіски, наприклад:

Чубчик.

Кінчики волосся.

Локони, які обрамляють обличчя.

Збалансування форми

Темні та світлі кольори допомагають скоригувати пропорції:

Світлі ділянки додають об’єму.

Темні створюють глибину та акценти.

Контраст і градієнт

Контрастні кольори додають динаміки зачісці.

Градієнтні переходи створюють плавність і гармонійність.

Тренди у використанні кольору

Натуральність

Натуральні відтінки, що максимально повторюють природні кольори волосся.

Блондування з холодним підтоном

Попелястий, платиновий блонд залишається популярним.

Яскраві акценти

Локальне фарбування в яскраві кольори (синій, рожевий, зелений).

М’які переходи

Техніки омбре, балаяж і софт-мелірування для природного вигляду. Колір у створенні зачіски є невід’ємною частиною композиції, яка допомагає підкреслити форму, додати об’єму, створити акценти та відобразити індивідуальність. Правильний вибір кольору залежить від зовнішніх характеристик людини, бажаного образу та модних тенденцій.

Тема 5. Сполучення кольору,форми у зачісці.

Сполучення кольору та форми у зачісці є ключовим аспектом композиції, який визначає гармонійність і завершеність образу. Колір підкреслює форму, створює акценти, глибину та об’єм, а форма, у свою чергу, задає структуру зачіски, яка диктує розташування кольорових елементів. Їх взаємодія сприяє створенню гармонійного, динамічного чи навіть креативного образу.

1. Взаємозв’язок кольору та форми у зачісці

1. **Колір підкреслює форму**
   - Світлі відтінки на опуклих частинах зачіски додають їм об’єму та привертають увагу.
   - Темні відтінки допомагають «приховати» певні частини або створити ілюзію заглиблення, наприклад, на ділянках потилиці.
2. **Форма впливає на сприйняття кольору**
   - Прямі гладкі форми дозволяють кольору виглядати більш однорідно та чітко.
   - Текстуровані чи хвилясті форми розбивають колір, створюючи гру світла й тіні.
3. **Співвідношення кольору та об’єму**
   - Світлі кольори візуально збільшують об’єм зачіски.
   - Темні кольори роблять зачіску компактнішою та стриманішою.

2. Принципи сполучення кольору та форми

1. **Контраст**
   - Контрастні кольори підкреслюють структуру зачіски та її елементи. Наприклад:
     - Темне волосся з яскравими світлими пасмами виділяє окремі зони.
     - Використання техніки мелірування або балаяж створює чіткість і виразність форм.
2. **Рівномірність**

- Однотонне фарбування підходить для зачісок із простими, симетричними формами, створюючи елегантний і гармонійний вигляд.

3. **Акценти**
   - Кольорові акценти (наприклад, яскраві пасма або контрастний чубчик) допомагають виділити певні частини форми зачіски.
4. **Градієнт (плавний перехід)**
   - Градієнтне фарбування (омбре, балаяж) додає плавності та м’якості зачісці. Такий підхід підкреслює хвилясті або текстуровані форми.
5. **Геометрія**
   - Яскраві чіткі лінії фарбування підкреслюють геометричні форми зачіски (чіткий чубчик, асиметричні стрижки).

3. Роль кольору у різних формах зачісок

1. **Прості форми (гладкі зачіски)**
   - Підходять однотонні кольори або плавні переходи.
   - Яскраві кольорові акценти можуть додати індивідуальності, наприклад, кольорові кінчики або чубчик.
2. **Складні форми (з об’ємом і текстурою)**
   - Мелірування, балаяж або техніки з контрастними відтінками додають текстури та підкреслюють багатошаровість.
3. **Асиметричні форми**
   - Контрастні кольори використовуються для акцентування незвичайної форми (наприклад, світле пасмо на довшій стороні стрижки).
4. **Текстуровані зачіски**
   - Колір додає глибини. Світлі відтінки підкреслюють текстурованість локонів чи плетінь.

4. Техніки фарбування для підкреслення форми

1. **Омбре**
   - Використовується для зачісок із плавними формами, підкреслюючи їх природність.
2. **Балаяж**

- Добре поєднується з текстурованими хвилястими зачісками, створюючи ефект природного освітлення.

3. **Контурне фарбування**

- Світліші пасма навколо обличчя чи на чубчику підкреслюють форму зачіски та вигідно акцентують риси обличчя.

4. **Мелірування**

- Ідеально підходить для складних форм, надаючи зачісці більше об’єму та багатовимірності.

5. **Кольорові акценти**

- Використовуються для яскравих та асиметричних зачісок, підкреслюючи динамічність форми.

5. Поради щодо гармонійного сполучення кольору та форми

1. **Аналіз зовнішності**

- Підбір кольору повинен відповідати кольоротипу клієнта (весна, літо, осінь, зима) і підкреслювати риси обличчя.

2. **Форма обличчя**

- Світлі відтінки та акценти використовуються для корекції форми обличчя:
  - Подовження (світлі акценти на маківці).
  - Розширення (світлі боки зачіски).

3. **Загальний стиль**

- Колір та форма зачіски повинні відповідати загальному образу, враховуючи одяг, макіяж та аксесуари.

4. **Функціональність**

- Зачіска з кольоровими акцентами має бути практичною в повсякденному житті, а колір – зручним у догляді.

6. Приклади сполучення кольору та форми

- **Каре з геометричним силуетом**: однотонний колір або контрастний чубчик для акценту.
- **Гладкий хвіст**: однотонність або чітка лінія кольорового переходу.

- **Текстуровані локони**: техніки балаяж або омбре для підкреслення текстури.
- **Креативні стрижки**: яскраві кольорові акценти на асиметричних ділянках.

Сполучення кольору та форми у зачісці – це основа гармонійного та виразного образу. Колір може підкреслити форму зачіски, додати об’єму, акцентувати окремі елементи або навіть змінити сприйняття пропорцій. Враховуючи тип зачіски, індивідуальні особливості клієнта та загальний стиль, можна створити унікальну композицію, що підкреслить красу та індивідуальність.

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

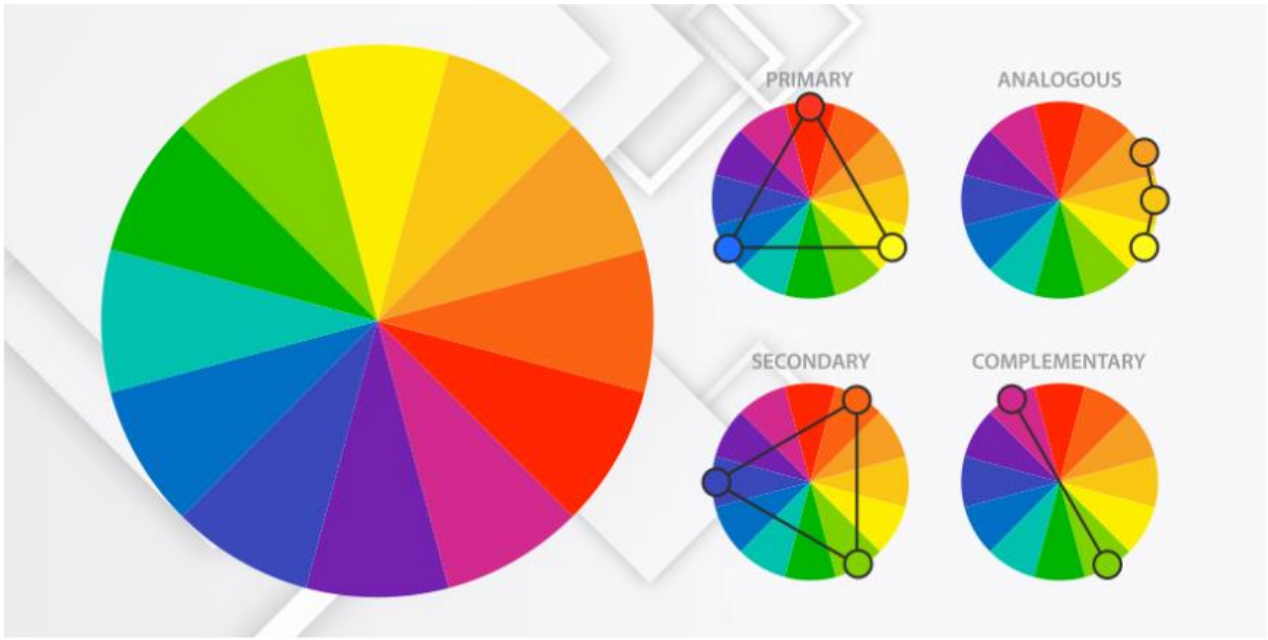
Додатки
З ДИСЦИПЛІНИ
«Спецкомпозиція»

Спеціальність: 022 «Дизайн»
Напрям: 02 «Мистецтво»

Київ-2024

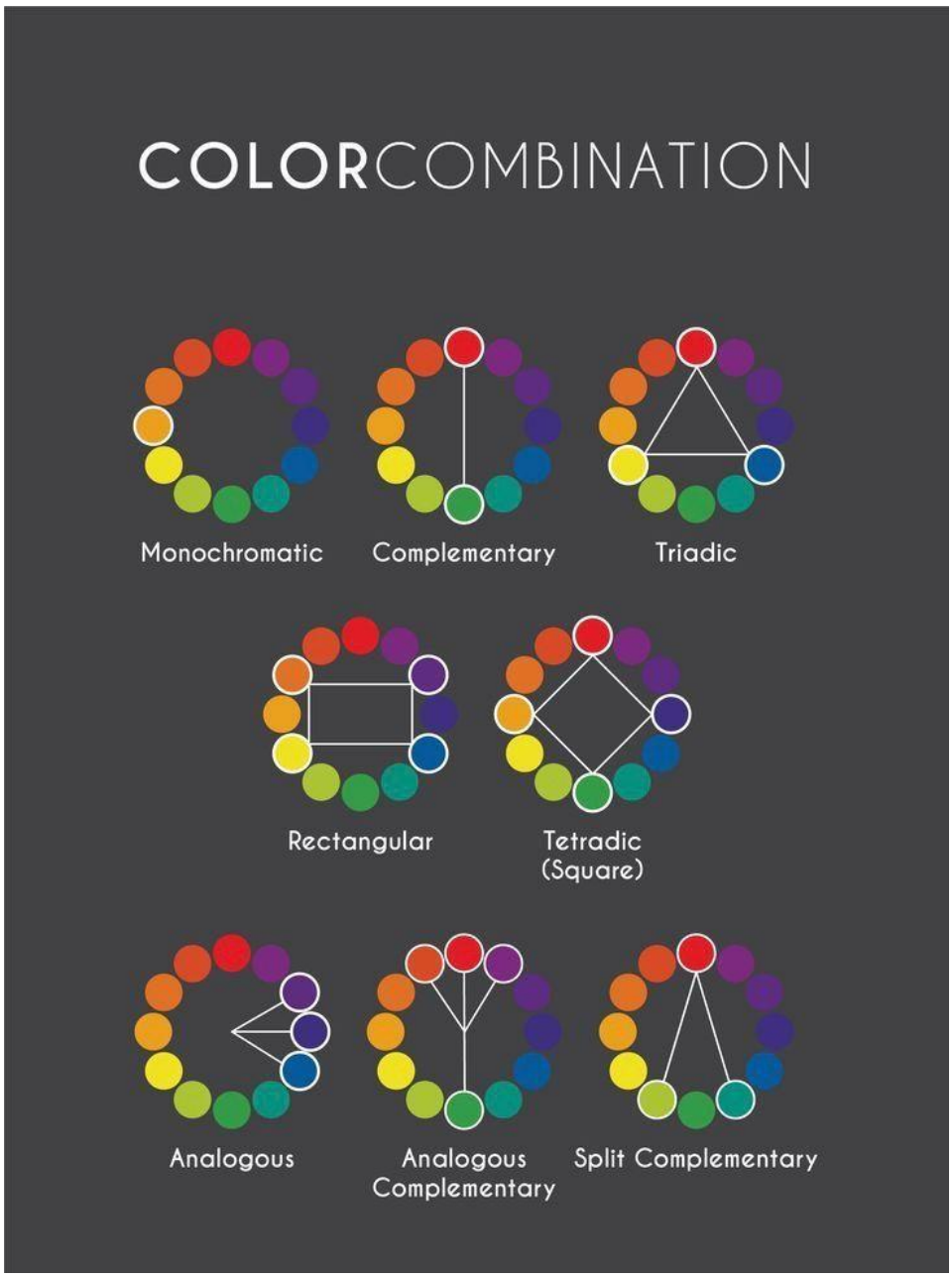
Додаток 1. Колірне коло Йоганнеса Іттена

Зображення колірного кола для пояснення основ кольорознавства.

Схеми поєднання кольорів: аналогічні, комплементарні, монохромні

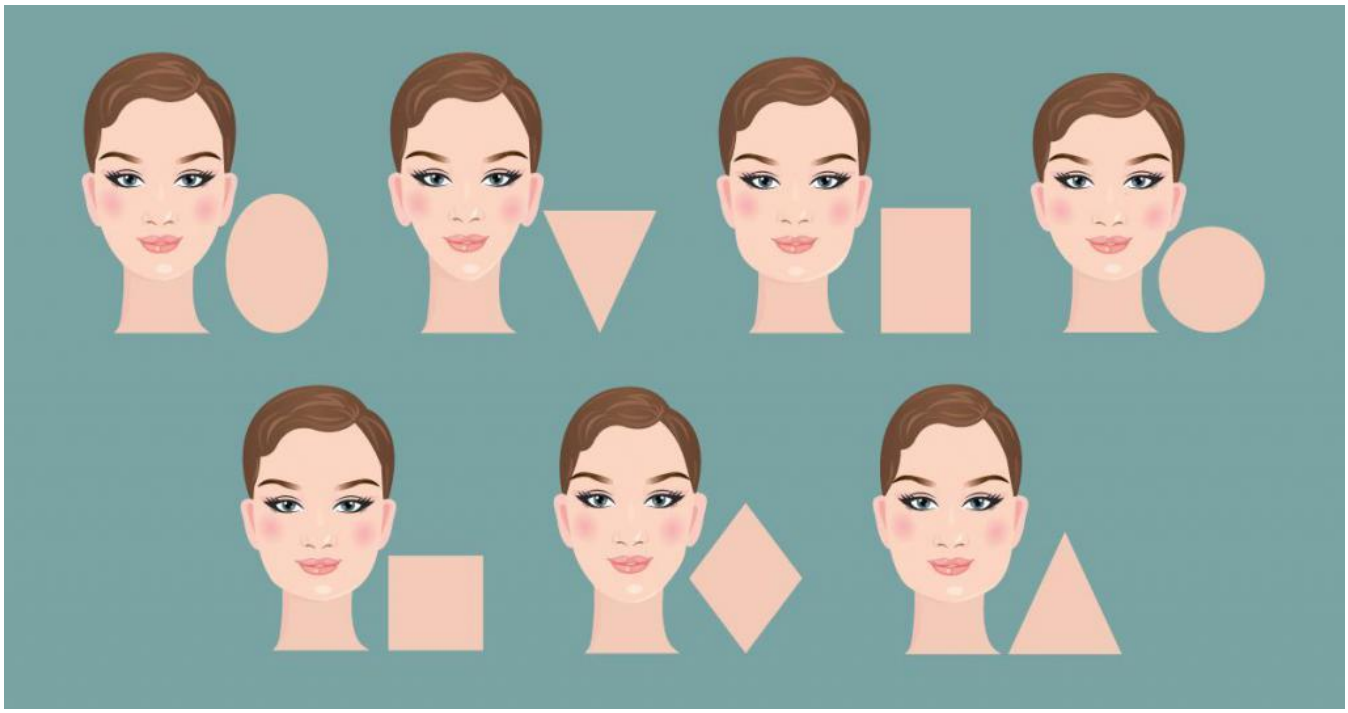

Приклади використання колірного кола в перукарському мистецтві.

Додаток 2. Типи форм зачісок

Графічні зображення основних форм зачісок (кругла, овальна, квадратна тощо).

Таблиця підбору форми зачіски до форми обличчя.

Приклади реальних зачісок для кожного типу обличчя

Додаток 3. Види симетрії в зачісці

Ілюстрації симетричних та асиметричних зачісок.

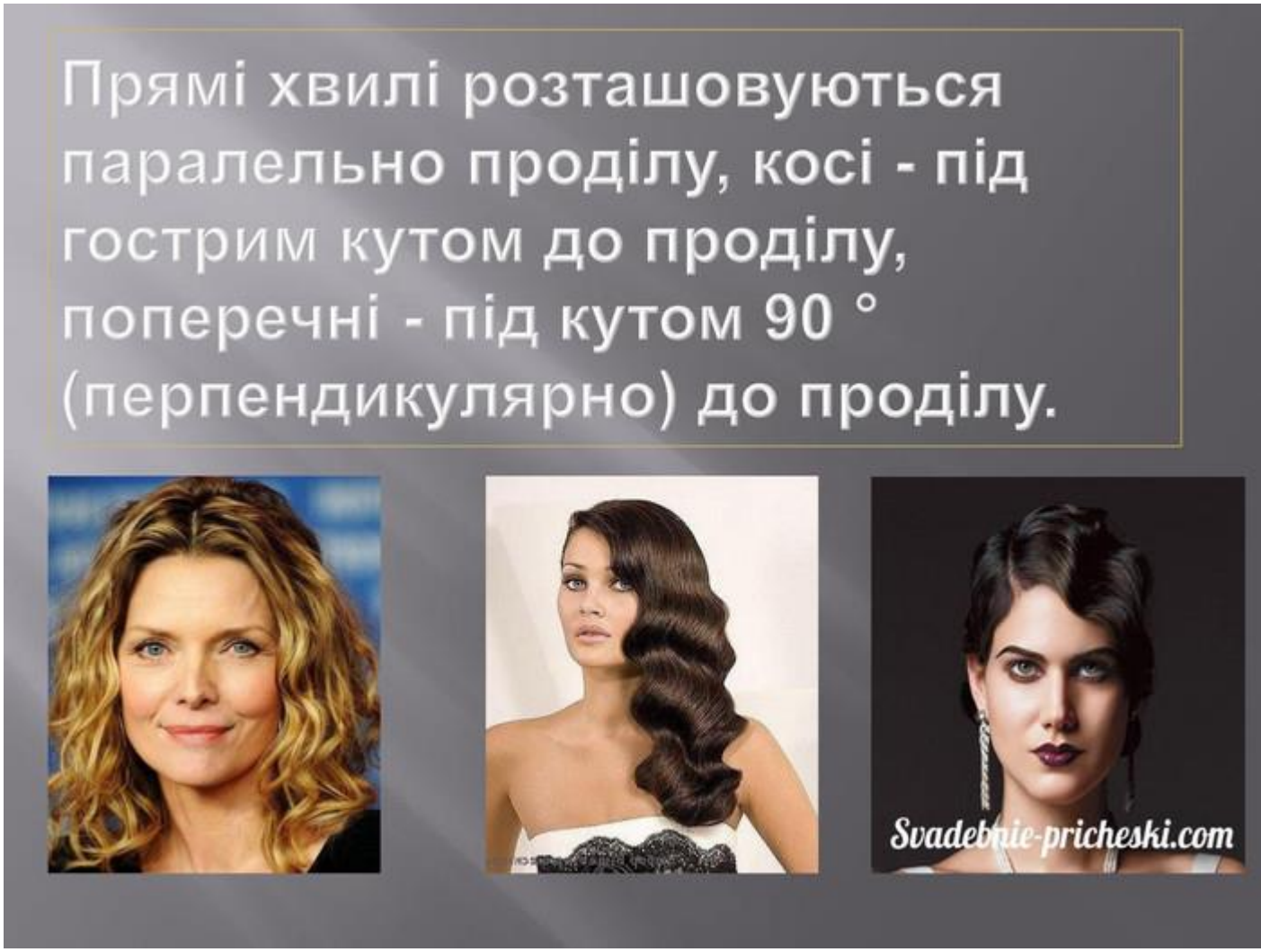
Порівняльний аналіз впливу симетрії на образ.

Додаток 4. Основи композиції у зачісці

Схематичні зображення принципів композиції (ритм, баланс, контраст, пропорції)

Приклади успішного використання композиційних рішень у зачісках

Додаток 5. Роль кольору у різних формах зачісок

